

Rok 2018 Rokiem Stulecia Odzyskania przez Polskę Niepodległości

Wydarzenia w wojewódzkich samorządowych instytucjach kultury

MUZEUM GÓRNOŚLĄSKIE W BYTOMIU

Wystawa "100x100. Nasze Stulecie".

Rok 1918 jako wyjątkowy w historii Polski i Europy, brzemenny w skutki, jeśli chodzi o losy Śląska, jest symbolicznym punktem wyjścia dla wystawy „100 x 100. Nasze Stulecie”. Czas, który upłynął od tamtej pory, został opisany przez pokazanie 100 starannie, choć subiektywnie, wybranych przedmiotów pochodzących wyłącznie ze zbiorów Muzeum Górnośląskiego (Działów: Historii, Sztuki i Etnografii). Każdy z tych eksponatów otrzymał swoją (rekonstruowaną, znaną lub zbadaną przez nas) opowieść, a wielka historia (końca Wielkiej Wojny, międzywojnia, II wojny światowej, okresu po 1945 roku i po 1989 roku) została ukazana przez pryzmat jednostkowych losów, historii obiektów, czasami też ich właścicieli, którzy wtedy żyli. Wystawa „100 x 100. Nasze Stulecie” uświadamia, jak wielowątkowa i elektryzująca była historia Górnego Śląska w tym stuleciu. Naszym stuleciu. Prezentuje drogę, którą Polska, Górny Śląsk i w oczywisty sposób Europa przeszły od 1918 roku.

Często eksponaty prezentowane w muzeum stają się odległe – szyba dzieląca je od zwiedzających sprawia, że nie potrafimy sobie wyobrazić, że dany przedmiot był kiedyś używany, że był elementem dnia współczesnych mu ludzi. Przedmioty, które są eksponowane w Muzeum i zyskały status zabytku, są w istocie pamiątkami – wspomnieniem i przypomnieniem przeszłości zwyczajnych ludzi, takich jak my czy Wy.

czas trwania wystawy: 16.05–2.12.2018 r.

miejsce: pl. Jana III Sobieskiego 2

pomysłodawca projektu: Leszek Jodliński

kurator wiodący: dr Joanna Lusek

zespół kuratorski w składzie: Agnieszka Bartków, Małgorzata Kłyk, Leszek Jodliński, dr Joanna Lusek.

Więcej o [wystawie czasowej „100 x 100. Nasze Stulecie”](#):

Więcej o [katalogu towarzyszącym wystawie czasowej „100 x 100. Nasze Stulecie”](#):

wydarzenia towarzyszące wystawie czasowej „100 x 100. Nasze Stulecie”:

oprowadzania z kuratorem:

Noc kryształowa w Bytomiu – prowadzi Leszek Jodliński (8 listopada, czwartek, godz. 17.00)

więcej: http://muzeum.bytom.pl/?event=noc-krysztalowa-w-bytomiu-spotkanie-towarzyszace-wystawie-100-x-100-nasze-stulecie&event_date=2018-11-08

wstęp: w cenie biletu na wystawy czasowe

W 100. rocznicę odzyskania niepodległości – prowadzi dr Joanna Lusek (11 listopada, niedziela, godz. 12.30)

więcej: http://muzeum.bytom.pl/?event=w-100-rocznice-odzyskania-niepodleglosci-oprowadzanie-z-kuratorem-towarzyszace-wystawie-100-x-100-nasze-stulecie&event_date=2018-11-11

wstęp wolny

spotkania:

W stulecie praw wyborczych kobiet w Polsce – spotkanie z dr Małgorzatą Tkacz-Janik i prof. Magdaleną Środą prowadzi dr Joanna Lusek (7 listopada, środa, godz. 17.45) [więcej](#):
wstęp wolny

VI Międzynarodowa Konferencja Kresowa „Granice wolności – granice Niepodległej 1918–1922” (20 listopada 2018 r. godz. 9.00–18.00):

To już szósta odsłona Międzynarodowej Konferencji Kresowej, której organizatorem jest Muzeum Górnośląskie w Bytomiu. W tym roku konferencja towarzyszy wystawie „100 x 100. Nasze Stulecie”, wpisując się jednocześnie w obchody 100. rocznicy odzyskania niepodległości. Współorganizatorami konferencji są także Muzeum Niepodległości w Warszawie i Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Konferencja ma na celu przybliżenie rzadziej dotąd penetrowanych i popularyzowanych aspektów historii II RP, ale jednak wciąż obecnych w pamięci społecznej i współczesnym dyskursie naukowym. Interdyscyplinarne i wieloaspektowe przedstawienie tematyki będzie miało na uwadze kształtowanie się państwa polskiego i jego granic (na zachodzie, na wschodzie, na południu i na północy), w odniesieniu do perspektyw: politycznej, historycznej, socjologicznej, kulturalnej oraz poprzez recepcję tego okresu w pamięci kolejnych pokoleń. Konferencja ma stać się okazją do przedstawienia wyników prowadzonych badań oraz wymiany opinii przedstawicieli placówek naukowych i kulturalnych z Polski i zagranicy.
wstęp wolny

11 listopada 2018 roku w prezencie dla zwiedzających wstęp wolny na wszystkie wystawy w Muzeum Górnośląskim – zachęcamy do wspólnego świętowania 100. rocznicy odzyskania niepodległości.

MUZEUM HISTORYCZNE W BIELSKU-BIAŁEJ

18 maja

Uroczyste otwarcie wystawy *Niepodległa. Od Czytelni Polskiej do Rzeczypospolitej Polskiej*
Wystawa czynna do 31 grudnia.

19 maja (sobota)

Noc Muzeów pod hasłem *Niepodległa* (śpiewanie patriotycznych pieśni, gra muzealna)

11 listopada (niedziela)

Wystawa *Niepodległa. Od Czytelni Polskiej do Rzeczypospolitej Polskiej* będzie czynna dla zwiedzających i udostępniona w tym dniu nieodpłatnie.

– o godzinach 11.11 i 15.00 – oprowadzanie kuratorskie po wystawie

Spotkania w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa – *Niepodległa dla wszystkich*

9 września (niedziela), godzina 11.00

– Ewakuacja – artystyczny epizod z wielkiej wojny
(prowadzenie Kinga Kawczak)

16 września (niedziela), godzina 11.00

– Wysoka cena „Drogi do zwycięstwa” według Adama Bunscha
(prowadzenie Teresa Dudek Bujarek)

Niedzielne spotkania w Fałatówce – Niedziela z Fałatem, godzina 13.00

(prowadzenie Ewa Kubieniec)

17 czerwca

– Fałat w legionach

9 września

– Za obronę Śląska (spotkanie zorganizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa)

25 listopada

– O polskość Pomorza

Zajęcia edukacyjne:

Barwy niepodległości

– Podczas zajęć rozmawiamy o symbolach narodowych, ich historii oraz wartościach, z jakimi się wiążą. Dowiadujemy się, dlaczego godło, flaga i hymn są dla nas takie ważne. W części plastycznej, z przygotowanych materiałów dzieci wykonają godło Polski.

Nasi legioniści

– Na przykładzie wybranych spośród prezentowanych na wystawie muzealiów uczestnicy warsztatu poznają historię oraz białski i bielski wkład w tworzenie szeregów Legionów Polskich. W części plastycznej dzieci szyją istotny element munduru legionisty – czapkę, tzw. maciejówkę, ozdobioną orzełkiem.

Afiszuj się!

Druki o krótkotrwałej aktualności, czyli zaproszenia, plakaty, ogłoszenia, afisze, to często jednodniowe dzieła sztuki codziennej. To właśnie im przyglądamy się podczas warsztatu. Dzięki wystawie Niepodległa. Od Czytelni Polskiej do Rzeczypospolitej Polskiej uczestnicy mają wyjątkową okazję zobaczyć unikatowe afisze, które towarzyszyły Polakom w drodze do odzyskania niepodległości. Poznajemy ich historie, charaktery oraz rodzaje i sami zmieniamy się w drukarzy, by stworzyć własny afisz przy użyciu drewnianych czcionek, który stanie się pamiątką z zajęć.

Wydawnictwa:

Specjalne wydanie *Wystawnika* w całości poświęconego problematyce 100 lecia Niepodległości.

MUZEUM ZAMKOWE W PSZCZYNIE

1. Wystawa "Orzeł czarny. Orzeł biały. Ziemia pszczyńska 1914-1922. W stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości".

Wystawa otwarta od 27.04.2018 r. - 31.03.2019 r.

Wystawa czasowa poświęcona dziejom ziemi pszczyńskiej w okresie od 1914 do 1922. Prezentowana jest w budynkach dawnych Stajni Książęcych w Pszczynie – Wozowni i Młynie.

Wydarzenia towarzyszące wystawie;

– oprowadzanie kuratorskie

– oprowadzanie w języku migowym

– wykłady otwarte w ramach Studium muzealnego

- spacer edukacyjny: Stajnie Książęce w Pszczynie oraz Muzeum Militarnych Dziejów Śląska w Pszczynie prowadzonego przez Stowarzyszenie Bitwy pod Pszczyną 1939 "Pro Memoria"
- pokaz kopii austro-węgierskiego samolotu Hansa-Brandenburg C.I, w polskiej barwie, o rozpiętości 11 metrów.

Na takim samolocie odbył się pierwszy bojowy lot polskiego lotnictwa (kilkaset dzieci zasiadło za sterami kopii samolotu) – zajęcia edukacyjne dla dzieci

* w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa (8-9.09. oraz 15-16.09.2018 r.)

737 osób odwiedziło wystawę "Orzeł czarny.Orzeł biały. Ziemia Pszczyńska 1914-1922. W stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości".

2. Studium muzealne – wykłady otwarte:

a) Łukasz Sojka – „Znak Niepodległej”.

b) prof. zw. dr hab. Ryszard Kaczmarek pt. „Wojska niemieckie w Pszczynie 1870–1919”.

3. Audycje muzyczne z Filharmonią Śląską:

Poezja i muzyka – liryka, epika, dramat. Symbioza poezji i muzyki w ciągu stuleci – nawiązanie do rocznicy 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę – 100 lat niepodległości Polski.

4. Zajęcia edukacyjno – aktywizujące dla dzieci :

a) Wakacyjne buszowanie po zamku pt. Kotyliony i rozetki – w stulecie odzyskania niepodległości.

b) Lekcje dla dzieci pt. Co każdy Polak o hymnie wiedzieć powinien.

c) Spotkanie autorskie z autorką książek dla dzieci Zofią Stanecką pt. Basia i wolność.

MUZEUM ŚLĄSKIE

Wydarzenia w ramach programu „Niepodległa” w Muzeum Śląskim w latach 2018-2022

1. Wystawa *Niezapomniane. Kobiety w czasie powstań śląskich i plebiscytu na Górnym Śląsku*, wernisaż w siedzibie Muzeum Śląskiego **2 maja 2019 r.** Wystawa czynna do 6 stycznia 2020 r. Wydarzeniu towarzyszyć będzie katalog oraz dodatkowe działania. Wystawa dofinansowana w Schemacie 1A Priorytetu 1 Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017-2022.

2. Wystawa plenerowa poświęcona Wojciechowi Korfantemu realizowana **w lipcu 2019 r.** w **Warszawie** we współpracy z Archiwum Państwowym w Katowicach oraz Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, towarzysząca odsłonięciu pomnika W. Korfatego.

3. Wystawa poświęcona rodzinom zamieszkującym teren Górnego Śląska oraz ich historiom w ostatnim 100-leciu, wernisaż w siedzibie Muzeum Śląskiego **w czerwcu 2020 r.** Czynna będzie do stycznia 2021 r. Wydarzeniu towarzyszyć będzie katalog i cykl dodatkowych spotkań.

4. Wystawa *Górny Śląsk 1921-1922* o charakterze historycznym, wernisaż w siedzibie Muzeum Śląskiego **w czerwcu 2021 r.** Wydarzenie poprzedzać będzie konferencja naukowa

pt. *Obraz medialny Górnego Śląska w okresie międzywojennym* realizowana w dn. **22-23 stycznia 2020 r.** we współpracy z Instytutem Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej. Zapis konferencji ukaże się drukiem w grudniu 2020 r. Do wystawy będzie wydany również katalog.

5. Cykl paneli dyskusyjnych i wykładów prezentujących wydarzenia na Górnym Śląsku w latach 1919-1921 z nowych perspektyw badawczych, wydobywających zagadnienia rzadko poruszane w debacie publicznej oraz zawierających odniesienia do innych krajów europejskich. Realizowany z częstotliwością sześciu spotkań w ciągu roku. Najbliższe spotkanie w **lutym 2019 r.** Zapis wszystkich wygłoszonych referatów i głosów w dyskusji ukaże się drukiem w 2022 r.

6. Cykl wykładów „Barwy wolności. Głos teatru w sprawie polskiej”, najbliższy wykład **21 listopada 2018 r.** o godz. 18:00 w Muzeum Śląskim. Będzie to trzecia odsłona cyklu, tym razem poświęcona w całości twórczości teatralnej Stanisława Wyspiańskiego, od tekstów dramatycznych po projekt architektoniczny teatru na wzgórzu wawelskim. Kolejne wykłady będą odbywać się w latach 2019-2021 w rytmie dwóch w ciągu roku.

7. Kontynuacja wydawnictwa źródłowego *Archiwum Powstań Śląskich* przygotowywanego przez Pracownię Powstań Śląskich Muzeum. W 2020 r. ukaże się tom 2 serii I poświęcony okresowi II powstania śląskiego. W 2021 r. ukaże się tom 3 serii I zawierający źródła z okresu III powstania śląskiego.

8. Wydawnictwo oparte na materiałach źródłowych *Archiwum Powstań Śląskich* pt. *Powstańcze curiosa*, termin wydania wiosna 2021 r.

Koordynator prac: Dawid Keller

MUZEUM „GÓRNOŚLĄSKI PARK ETNOGRAFICZNY W CHORZOWIE”

Konferencja naukowa pt. „Mieszkańcy górnośląskich wsi w obliczu zakończenia I wojny światowej i odzyskania niepodległości przez Polskę, która odbyła się 14 czerwca 2018 roku w siedzibie Muzeum.

MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU

Z okazji 100 –lecia odzyskania niepodległości zapraszamy całe rodziny na wyjątkowe zwiedzanie podziemi na Trasie Turystycznej w Sztolni Królowa Luiza w Zabrze.

Przybliżmy państwu pracę górników, opowiemy o sytuacji na Górnym Śląsku w okresie zakończenia I wojny światowej i opowiemy jak odradzało się Państwo Polskie po 123 latach niewoli.

Nie zabraknie również atrakcji na powierzchni:

- tworzenie białych czerwonych kotylionów,
- niepodległościowe gry planszowe,
- układanka z symbolami narodowymi,
- rozwiązywanie zadań związanych z legendami o powstaniu państwa polskiego (za poprawnie rozwiązane zadania czekają małe upominki)”

Informacje dodatkowe:

Trasa Turystyczna dostępna od 6-go roku życia

Miejsce: Łaźnia Łańcuszkowa ul. Wolności 408 Zabrze

Ceny biletów: normalny/ ulgowy 40/35 zł, bilet rodzinny 20 zł.

Czas trwania 10-12 listopada 2018